T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/266
KARAR NO : 2022/310
KARAR TR : 30/05/2022

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 1 ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. D
Vekili : Av. N. C
Davalı: Hakkari Belediye Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, 2022 yılına ilişkin olarak müvekkilinden "araç uygunluk belge ücreti, minibüs halk otobüsü, ticari taksi, servis aracı çalışma ruhsatı, belediye ücreti adı altında 21/03/2022 tarihli ve 036297 sayılı makbuzla tahsilatı yapılan 2.703,00 TL nin yasal faiziyle birlikte iadesine karar verilmesi istemiyle Hakkari Belediye Başkanlığı'na karşı vergi mahkemesinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

2 . **Van Vergi Mahkemesi, E.2022/512, K.2022/935 sayılı dosyasında 01/04/2022 tarihinde,** *"...Uyuşmazlıkta, dosyadaki belgelerin incelenmesinden, davacıdan alınan ücretlerin, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca Belediyelere verilmiş olan sorumluluklar çerçevesinde toplu taşıma imtiyazının devri karşılığında, 2464 sayılı Kanunun 97. maddesi uyarınca belediye meclisi kararma göre alınan ücret olduğu ve bu ücretin vergi, resim, harç ile benzeri mali yükümlülüklerle ilgisi bulunmadığı, davacıdan tahsil edilen ücretlere ilişkin ihtilafın çözümünde idare mahkemesinin görevli olduğu"* görüşüyle *"davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine"* reddine kesin olarak karar vermiştir.

3. Davacı vekili, benzer taleple idari mahkemesinde dava açmıştır.

4. **Van 3. İdare Mahkemesi, E.2022/1117 sayılı dosyada 14/04/2022 tarihinde,** 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vererek, 20/04/2022 tarihli ve E.2022/1117 no'lu üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine müracaat etmiştir. Karar gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"...Olayda, "araç uygunluk belge ücreti, minibüs, halk otobüsü ticari taksi servis araç çalıştırma ruhsat belediye ücreti adı altında alman bedelin uyuşmazlık konusu olduğu, şehir içi toplu taşıma ve ulaşım konusunun 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu uyarınca belediyelerin tekelinde olan hizmetlerden olduğu, bu hizmetleri doğrudan kendisi yerine getirebileceği gibi ruhsat usulü ile özel kişilere de gördürebileceği, bu hizmetin özel kişilerce yerine getirilmesi halinde belirli adlar altında özel kişilerden bir bedelin istenebileceği, özel kişilerin bu bedeli ödemeden bu hizmeti yerine getirmesinin mümkün olmadığı, Belediye Gelirleri Kanunundaki istek ile kamu hizmetini yerine getirmeye katılma için ilgilisinin isteğinin farklı hukuki niteliğe sahip olduğu, Belediye Gelirleri Kanunundaki hizmetten faydalanmadaki isteğin tekel niteliğinde olmayan farklı yerlerden de temin edilebilecek bir hizmetten faydalanabilmek için yapılan bir istek olduğu, ikinci durumda ise ilgilisinin toplu taşıma hizmeti verebilmek için bu ücreti ödeme mecburiyetinde olduğu, diğer türlü şehir içi toplu taşıma hizmetini yerine getirmesinin mümkün olmadığı, Anayasa Mahkemesi kararlarında vurgulandığı üzere "benzeri mali yükümlülük" olabilmesi için aranan temel kriter olan "kamu gücüne dayalı olarak, gerektiğinde zorla alınabilmesi" kriterini taşıdığı anlaşıldığından "benzeri mali yükümlülük" kapsamında değerlendirilen uyuşmazlık konusu alacak kalemlerine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır."*

5. Dava dosyaları incelendiğinde, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile Danıştay Başsavcısının görüşlerinin alınmasına gerek görülmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un*"Mahkemenin görevi"* başlığını taşıyan 1. maddesinin ilk fıkrası şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."

7. Kanun'un *"Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."

8. Aynı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 30/05/2022 tarihli toplantısında: Raportör-Hakim Engin SELİMOĞLU'nun 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Recep KALKAN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Mevzuat kısmında belirtilen düzenlemelere göre, yargı yerlerince 19.madde kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulabilmesi için, adli ve idari yargı yerlerince (yargı yolu bakımından) verilmiş görevsizlik kararları bulunması ve bu kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekmektedir.

11. Dosyaların incelenmesinde; uyuşmazlığa ilişkin olarak aynı yargı kolu içinde verilmiş görevsizlik kararları bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu şekilde oluşan görev uyuşmazlığının çözümü, aynı yargı kolundaki üst derece mahkemelerince yapılacak istinaf ve/veya temyiz incelemesi sonucunda gerçekleştirilmelidir. Dolayısıyla adli ve idari yargı yerlerince karşılıklı olarak verilmiş görevsizlik kararı bulunmadığından inceleme koşulu gerçekleşmemiştir.

12. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; 2247 sayılı Kanun'un 1 ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan ve Van 3. İdare Mahkemesi'nce 14/04/2022tarihli ve E.2022/1117 sayılı gönderme kararına istinaden yapılan başvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

Van 3. İdare Mahkemesi'nce 14/04/2022tarihli ve E.2022/1117 sayılı gönderme kararına istinaden yapılan ve 2247 sayılı Kanun'un 1. ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE,

30/05/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN